

Magdalena Kožená

Andrea Marcon

5

DIMECRES, 16 DE MARÇ DE 2016 – 20.30 h

Sala de Concerts

Magdalena Kožená, mezzosoprano

Andrea Marcon, direcció i clavecí

La Cetra Barockorchester

Eva Saladin i Johannes Frisch, *violins*

Katya Polin, *viola i flauta de bec*

Amélie Chemin, *viola de gamba*

Federico Abraham, *contrabaix*

Daniele Caminiti i Josias Rodriguez Gandara, *llaüt, tiorba
i guitarra barroca*

Johannes Keller i Andrea Marcon, *clavicèmbals*

Ondřej Havelka, direcció d'escena

Martin Černý, muntatges

Daniela Flejšarová i **Kateřina Štefková**, vestuari

Lukáš Pondělíček, disseny de llums

Programa

I

36'

Marco Ucellini (1603-1680)

“Aria quinta sopra la Bergamasca a tre”
de *Sonate, arie e correnti, op. 3* (1642)

Claudio Monteverdi (1567-1643)

“Disprezzata Regina”
ària d’Ottavia de *L’incoronazione di Poppea, SV 308* (1642)

Tarquinio Merula (1595-1665)

“Sonata XXIV, Ballo detto Pollicio”
de *Canzoni ovvero sonate concertante per chiesa e camera, op. 12*
(1637)

Claudio Monteverdi

“Addio Roma! Addio Patria! Addio amici!”
ària d’Ottavia de *L’incoronazione di Poppea, SV 308*

Marko Ivanović (1976) – **Claudio Monteverdi**

Arianna has a problem (obra d’encàrrec)

Dario Castello (1590-1658)

“Sonata XV a quattro”
de *Sonate concertate in stil moderno, llibre segon* (1629)

Luciano Berio (1925-2003)

Sequenza III, per a veu femenina (1965)

II

42'

Biagio Marini (1594-1663)

“Passacaglio a quattro”
de *Per ogni sorte di strumento musicale diversi generi di sonate, da chiesa, e da camera, op. 22* (1629)

Claudio Monteverdi

“Il combattimento di Tancredi e Clorinda”
de *Madrigali guerrieri ed amorosi, llibre vuitè* (1638)

Tots sou part del Palau

Mecenes Protectors

Media Partners

Col·laboradors

Aena — Aenor — Almirall, S.A. — Armand Basi — Autoritat Portuària de Barcelona — Bagués-Masriera
Joiers — Coca-Cola — Col·legi d'Enginyers de Camins, Canals i Ports — Col·legi de Farmacèutics de
Barcelona — Deloitte — Esteve — Fluidra, S.A. — Fundació Castell de Peralada — Fundació Metalquímia —
Hoteles Catalonia — IATI Seguros — La Fageda — Loteria de Catalunya — Quadis — Roca Junyent, S.L.P.
— Saba Infraestructures, S.A. — Serunion — Vesta Rehabilitación

Amics Benefactors

Ascensores Jordà, S.A. — Clos Interiors, S.L. — Dalkia Catalunya, S.A. — Eurofirms ETT S.L.U. —
Fundació Antoni Serra Santamans — Horaci Miras Giner — Teatre Romea

Gràcies!

Mecenes d'Honor

Comentari

Claudio Monteverdi no va ser l'autor de la primera òpera de la història, però sí el compositor de les primeres obres mestres d'un gènere que els primers anys de la seva existència ja va assolir uns nivells de qualitat extraordinaris. Fou a Venècia, la ciutat que el 1637 obrí el primer teatre d'òpera públic, on Monteverdi estrenà la que probablement va ser la seva última obra, *L'incoronazione di Poppea* (1643). La trama gira entorn dels esforços de Poppea per ocupar el tron de Roma un cop ja ha ocupat el llit de Nerone, la qual cosa implica el bandejament de l'esposa de l'emperador, Ottavia. Les principals intervencions del personatge mostren la seva ferida dignitat (el plany "Disprezzata Regina", amb silencis, dissonàncies i salts abruptes d'un efecte colpidor) i la seva adolorida noblesa (el monòleg "Addio Roma"), mentre s'acomiada de la seva ciutat per marxar a l'exili, en un cant ple de sospirs i entristidores figures descendent.

No menys força gràfica posseeix "Il combattimento di Tancredi e Clorinda", pertanyent a la meitat guerrera dels *Madrigali guerrieri et amorosi* que Monteverdi publicà el 1638 (tot i que la peça és del 1624). Extret de la *Jerusalem alliberada* de Torquato Tasso, el poema segueix la batalla sagnant entre dos amants que no es reconeixen, el cristià Tancredi i la sarraïna Clorinda, i que acaba amb la mort de la donzella. Els instruments representen de forma gràfica efectes com la cavalcada dels corsers i el xoc de les espases, mentre un narrador explica de forma eloqüent l'acció. La part dels amants és més reduïda, però en aquesta ocasió la mateixa Magdalena Kožená assumirà tots els papers de l'auca.

El caràcter barroc del programa, reforçat per peces instrumentals de compositors italians del segle XVII com Marco Uccellini, Tarquinio Merula, Dario Castello i Biagio Marini, s'emmiralla en sons del segle XX i XXI, com la reelaboració que el compositor i director d'orquestra txec Marko Ivanovič ha realitzat del Lamento d'Arianna de Monteverdi. Luciano Berio també va signar diverses relectures de músiques del passat. En *Sequenza III*, per a veu femenina (1965), dedicada al talent polièdric de la seva esposa, la mezzosoprano nord-americana Cathy Berberian, el compositor italià va explorar a fons totes les possibilitats de la veu humana, de les quals el cant pur només n'és una.

Xavier Cester, crític musical

Textos

Claudio Monteverdi “Disprezzata regina”

*Disprezzata regina,
del monarca romano afflitta moglie,
che fo, ove son, che penso?
O delle donne miserabil sesso:
Se la natura e'l cielo libere ci produce,
il matrimonio c'incatena serve.*

*Se concepiamo l'uomo,
o delle donne miserabil sesso,
al nostr'empio tiran formiamo le membra,
allattiamo il carnefice crudele
che ci scarna e ci svena,
e siam forzate per indegna sorte
a noi medesme partorir la morte.*

*Nerone, empio Nerone,
Nerone, marito, o dio, marito
bestemmiato pur sempre
e maledetto dai cordogli miei,
dove, ohimè, dove sei?*

*In braccio di Poppea,
tu dimori felice e godi, e intanto
il frequente cader de' pianti miei
pur va quasi formando
un diluvio di specchi, in cui tu miri,
dentro alle tue delizie i miei martiri.*

*Destin, se stai lassù,
giove ascoltami tu,
se per punir Nerone
fulmini tu non hai,
d'impotenza t'accuso,
d'ingustizia t'incolpo;
Ahi, trapasso tropp'oltre e me ne pento,
sopprimo e sePELLISCO
in taciturne angoscie il mio tormento.*

Claudio Monteverdi “Addio Roma, addio Patria, amici addio”

*Addio Roma, addio patria, amici addio.
Innocente da voi partir conviene.*

Reina menyspreada,
del monarca romà, dona afligida,
què faig, on sóc, què penso?
Oh miserable sexe de les dones!
Si el cel i la natura ens fan néixer lliures,
el matrimoni fa de nosaltres unes esclaves.

Si concebem un mascle,
oh miserable sexe de les dones,
formem els membres del nostre tirà
i donem el pit al botxí cruel
que ens descarna i ens degolla,
i un indigne destí ens obliga
a engendrar la nostra mort.

Neró, cruel Neró,
Neró, espòs, oh déu, espòs
que blasfemo sense descans
i que maleeixen els meus dolors,
on ets, dissortadament, on ets?

Als braços de Popea,
romans felix i gaudeixes, i mentrestant
les llàgrimes que vesso tan sovint
ja quasi van formant
un diluvi de miralls on,
entre les teves delícies, contemples el meu
martiri.
Destí, si ets aquí dalt,
Júpiter, escolta'm tu,
si per castigar Neró
ja no tens llamps,
t'acuso d'impotència,
t'incolpo d'injustícia;
Ah, però vaig massa lluny, me'n penedeixo,
em blasmo i enterro
en les angoixes callades el meu turment.

Adéu Roma, adéu Pàtria, adéu amics!
Encara que innocent, accepto deixar-vos.

*Vado a patir l'esilio in pianti amari,
navigo disperata i sordi mari.
L'aria, che d'ora in ora
riceverà i miei fiati,
li porterà, per nome del cor mio,
a veder, a baciare le patrie mura,
ed io, starò solinga,
alternando le mosse ai pianti, ai passi,
insegnando pietade ai tronchi, e ai sassi.
Remigate oggi mai perversa genti,
allontanatevi omai dagli amati lidi.
Ahi, sacrilego duolo,
tu m'interdici il pianto
mentre lascio la patria,
né stillar una lacrima poss'io
mentre dico ai parenti e a Roma: addio.*

Marko Ivanovič – Claudio Monteverdi

Arianna has a problem

Text d'Ottavio Rinuccini (1562-1621) i Ondřej Havelka (1954)
Traducció a l'anglès dels textos
d'Ondřej Havelka de Claire Zenkerová

*Lasciatemi morire,
E chi volete voi
che mi conforte
in così dura sorte,
in così gran martire.
Lasciatemi morire.*

*O Teseo, o Teseo mio
Si che mio ti vo' dir
Che mio pur sei,
benche t'in voli, ahi crudo
a gli occhi miei.
Vogliti Teseo mio
Vogliti Teseo...*

Excuse me but... I'm looking at you
and I get the feeling that you're not
swallowing any of this, are you?
But believe me, I really am pretty
miserable.
No, wait, Madam, this is no laughing
matter!

Me'n vaig a sofrir l'exili en plors amargs;
navegaré inconsolable per la mar sorda.
L'aire, que de tant en tant
rebrà els meus sospirs,
se'ls emportarà en nom del meu cor,
a veure, a abraçar els murs de la meva pàtria,
i jo, romandrè en la solitud,
alternant plors i passos,
ensenyant la pietat als troncs, a les pedres.
Remeu, avui, homes pèrfids,
allunyeu-me de les ribes estimades!
Ah, dissort sacrílega,
em prohibeixes el plor
quan abandono la pàtria,
no puc vessar ni una sola llàgrima,
mentre dic adéu a la meva família i a Roma!

Deixeu-me morir,
què voleu
que em conforti
amb aquest destí tan dur,
amb aquest martiri tan gran.
Deixeu-me morir.

Oh Teseu, oh Teseu meu
sí, vull dir-te meu
perquè ets meu,
encara que fugis, cruel,
lluny dels meus ulls.
Tomba't, Teseu meu
Tomba't Teseu...

*Perdoneu, però és que us estic observant
i em fa l'efecte que no us esteu empassant res de
tot això. M'equivoco?
Però m'heu de creure, de debò que estic molt
afligida.
No, esperi's, senyora, que això no és cap broma!*

And you too, Mister! This isn't funny!
Don't you get it? Don't you get it?
Have you never been "in love and
distracted"??
You see Madam, I trusted him,
I gave him my heart, everything...

And what does he do?
He vanishes, takes off without a word,
Disappears in a puff of smoke!
"The great hero who defeated Minotaur".
Rubbish! Great Hero my Aria!
He's just a spineless coward,
a pathetic worm, a bastard!
Well you can just shove off and don't come
back!
Get out of my sight!

*O Teseo, o Teseo mio
Se tu sapessi, o Dio,
Se tu sapessi, oime,
come s'affanna
la povera Arianna ;
Forse forse pentito
rivolgeresti ancor la prora al ito.
Ma con l'aure serene
tu te ne vai felice, ed io qui piango.
A te prepara Atene
liete pompe superbe, ed io rimango
cibo di fere in solitarie arene.*

Am I wrong?
I'm a tasty meal for wild cats, aren't I?
You know my supposed girlfriends
have been sharpening their claws,
Just waiting from their chance to rip me to
shreds.
They were all eaten up with envy that was
mine,
every last one of them.
And why wouldn't they be?
A stud like that...
and with a sense of humour too...
No seriously.
They'll just love it, when they find out
that he gave me the slip!
I can just see their sympathetic
expressions:
"Oh you poor lamb, we are so, we are so
sorry..."
While behind my back....
The whole town will be having a good old

*I vostè, senyor, on troba la gràcia?
Que no ho veieu? No ho veieu?
Que no heu estat mai "enamorats i angoixats"??*

*Miri, senyora, jo confiava en ell,
li vaig lliurar el meu cor, tot...*

*I ell, què fa?
S'esfuma, se'n va sense dir res,
desapareix enmig d'un núvol de fum!
"El gran heroi que va derrotar el Minotaure..."
Collonades! Per heroïtat, la meua ària!
No és més que un covard sense caràcter,
un miserable i un malparit!
Va, fot el camp i no tornis!*

Fora d'aquí!

Oh Teseu, oh Teseu meu
si sabessis, oh Déu,
si sabessis, dissort,
com pateix
la pobra Ariadna;
potser potser penedit
redreçaries encara la proa cap a la riba.
Però amb els vents serens
te'n vas feliç, i jo aquí ploro.
Atenes et prepara
la pompa d'una joiosa arribada, i jo romanc
presa de les bèsties damunt la sorra solitària.

*Que no tinc raó?
Que potser no sóc bon plat per a gates salvatges?
Ja sabeu que les meves suposades amigues
han estat afilant-se les urpes,
esperant la seva oportunitat per estripar-me.*

A totes les consumia l'enveja perquè era meu.

A totes i cadascuna d'elles.

Però és comprensible.

Un semental com aquell...

I, a sobre, amb sentit de l'humor...

No, de debò.

Els encantarà saber

que se m'ha escapolit!

Me les puc imaginar, compadint-se de mi:

"Ai, pobreta, ens sap tan i tan greu..."

*Mentrestant, darrere meu,
tot el poble s'estarà fotent de mi!*

laugh at my expense!
Although, come to think of it,
there's no risk of that really.
After all, where am I anyway?
Some nasty little God forsaken hole in
the ground
in the middle of nowhere.
Called Naxos apparently, so they tell
me...
O Dio, what the hell am I supposed to
do!? Here!?

*Ah Teseo, ah Teseo mio,
lascierai tu morire
invan piangendo, invan gridando aita
la misera Arianna
ch'a te fidossi e ti diè gloria e vita?*

'Cos that's the point isn't it?
Without me he'd have been completely
stuffed
I mean the Minotaur would have torn
him to ribbons.
If I hadn't told him precisely
what to do and how to go about it...
I stole the golden sword for him!
Yes, my Dad's one.
And when my Dad finds out about that,
he'll give me hell!
Mind you, at least that would mean
someone
would have to come and find me...
Oh Dio, I'm an idiot.
Why did I go and give him that ball of
thread?
Without it, he'd never have found his
way out
and I would have been shot of him!
And now I could be knitting myself a
nice cardigan...

Che parlo...

Che parlo, ah, che vaneggio?

Misera, oime, che chieggo?

O Teseo, o Teseo mio

Non son quell'io che I ferì detti schiolse ;

Parlo l'affano moi,

Parlo il dolore,

Parlo la lingua si ma non già il core.

By the way, yesterday night

*Tot i que, ben mirat,
potser no hi ha cap risc que això passi.
Perquè, al capdavall, on sóc?
En un forat, petit i menyspreable, abandonat per
Déu
enmig del no-res.
Pel que em diuen, s'anomena Naxos...*

Però què coi se suposa que hi foto jo aquí?

Ah Teseu, ah Teseu meu,
deixaràs morir
plorant en va, demanant ajut en va,
la pobra Ariadna
que va confiar en tu i et va donar glòria i vida?

*Perquè aquesta és la qüestió, no?
Si no fos per mi, ara estaria ben fotut!*

El Minotaure l'hauria fet miques.

*Si jo no li hagués dit exactament
el que havia de fer i com ho havia de fer...
És per ell que vaig robar l'espasa daurada!
Sí, la del meu pare.
I quan el meu pare se n'assabenti,
em caurà una bona esbroncada!
Almenys, això vol dir que algú*

em vindria a buscar...

Déu meu, que estúpida que sóc!

*Per què coi li vaig haver de donar aquella
madeixa?*

Sense ella mai no hauria trobat la sortida,

i jo me n'hauria desfet!

*Ara em podria estar teixint una bonica
jaqueta...*

Què dic...

què dic, dissortadament, quina és la confusió?
Infeliç, què demano?

Oh Teseu, oh Teseu meu

no sóc jo qui ha pronunciat aquelles paraules
cruels;

parla el meu patiment,

parla el dolor,

parla la llengua, sí, però ja no el cor.

Per cert, ahir a la nit

we were in some night club here in the
harbour,
just round the corner actually
and Dionysos showed up there as well...
good looking guy as a matter of fact,
but he kept insisting on dancing with ME
all the time,
you get the picture, so Theseus...

well of course, with Phaedra!
He danced with her!
Some "sweet little sister" she turned out to be.
All innocent and naïve... the cunning little
vixen!
Gyrating around him like a serpent.

And you know why?
Because he is a serpent, a snake in the grass!

She was always jealous of me.
But if I ever find out that she and he...

Hang on a minute!
I haven't actually seen her sine the morning...

Phaedra!? PHAEDRA!!!???
You mean he's gone off with her
and abandoned me here?...!
The miserable traitor!!
THE MISERABLE TRAITOR!!
SWINE!!!

Così va chi tropp'a ma e troppo crede.

Luciano Berio

Sequenza III – per a veu femenina
Poema de Markus Kutter (1925-2005)

Give me
a few words
for a woman
to sing
a truth
allowing us
to build a house
without worrying
before night comes.

érem en una discoteca d'aquí del port,

al carrer del costat,
i va i s'hi presenta en Dionís...
La veritat és que el tio està bo,
i tota l'estona insistint a ballar amb MI...

Ja et pots imaginar la situació, no? Així que el
Teseu...

bé, no cal dir-ho: amb la Fedra!
I va estar ballant amb ella!
Déu n'hi do, amb la "germaneta"...
Tan innocent i cànida... Molt llesta, la mala
pècora!
L'anava envoltant amb el seu ball, com una
serp...
I sabeu per què?
Perquè això és el que és, una serp, un rèptil
traïdor!
Sempre ha estat gelosa de mi!
Però si mai m'assabento que tots dos...

Un moment!
Ara que hi penso, no l'he vista des d'aquest
matí...
Fedra! FEDRA!
No em puc creure que hagi fugit amb ella
i m'hagi deixat aquí tirada...!
Traïdor miserable!
TRAÏDOR MISERABLE!! FILL DE
PUTA!!!!

Aquest és el destí de qui massa estima i
massa confia.

Dóna'm
algunes paraules
per a una dona
per cantar
una veritat
permetent-nos
construir una casa
sense preocupacions
abans que vingui la nit.

Claudio Monteverdi

“Il combattimento di Tancredi e Clorinda”

La història de Tancred i Clorinda és un episodi del poema èpic *Jerusalem alliberada* de Torquato Tasso; per això és important i excepcionalment suggeridor. Tancred inicialment espia Clorinda mentre ella es refresca en un rierol. Ell queda encisat a l'instant per la bellesa de la noia i per la supèrbia que irradia. Malgrat que ve del camp enemic i és una bàrbara, el desig i possiblement l'amor encenen el seu cor.

La seva segona trobada és una mica més dramàtica. Ambdós participen en una de les moltes escaramusses sagnants que precedeixen la presa de Jerusalem per part de l'exèrcit croat. La donzella bàrbara encisa un cop més Tancred amb el seu valor i coratge, la qual cosa fa augmentar encara més la seva passió.

La tercera trobada és el tema de l'obra de Monteverdi: Clorinda corre de nit en un intent d'aconseguir introduir-se dins de la muralla de la ciutat. Tancred la persegueix a cavall. Ell, però, no la reconeix, perquè la donzella du armadura i el casc en cobreix el rostre. Aquest fet constitueix el nucli de la tragèdia que s'esdevindrà. Clorinda, orgullosa, s'encara amb ell i li pregunta: “Què vols de mi?”. “Batalla i mort”, diu Tancred. L'adversari desconegut li respon, desafiant: “Pots tenir ambdues coses!” Tancred desmunta i comença la lluita. El duel aviat es transforma en baralla salvatge. Un cop ambdós estan esgotats i els seus cossos tacats de sang i plens de ferides, els manca aire i es miren als ulls. Surt el sol i Tancred veu que el seu adversari ha perdut molta sang. Posseït per l'orgull, s'aixeca i diu: “Digues el teu nom, perquè jo sàpiga a qui he vençut”. Clorinda li respon amb un somriure descarat: “Jo sóc qui ha cremat la teva torre de vigilància!” Tancred, com un foll i amb desig de venjança es llança contra el seu oponent un cop més. S'infligeixen cruels ferides, però Tancred aconsegueix apunyalat el seu adversari. La donzella cau, i mentre mor, diu paraules d'esperança, d'amor i de la fe que ha inculcat en ell Déu: “Amic, has guanyat, et perdono i em perdones. Ajuda'm a salvar la meva ànima i bateja'm.” Quan Tancred lleva el casc del seu oponent per acomplir el seu darrer desig, s'adona amb horror que és la noia encisadora que desitjava. Sobreposant-se a la desesperació, ruixa el seu cap amb aigua i pronuncia les paraules del sant baptisme. El rostre de Clorinda ple de dolor s'il·lumina i expira feliçment amb aquestes darreres paraules: “El cel s'ha obert per a mi. Marxo en pau.”

Tancredi, che Clorinda un omo stima,
vòl ne l'armi provarla al paragone.
Va girando colei l'alpestre cima
vèr altra porta, ove d'entrar dispone.
Segue egli impetuoso; onde assai prima

che giunga, in guisa avvien che d'armi
suone
ch'ella si volge e grida: O tu, che porte,
correndo sì? Rispose: E guerra, e morte.

Guerra e morte avrai; disse, io non rifiuto
darlati, se la cerchi, e ferma attendo.
Né vòl Tancredi, ch'ebbe a piè veduto
il suo nemico, usar cavallo, e scende;
e impugna l'un l'altro il ferro acuto,
ed aguzza l'orgoglio, e l'ire accende;

Tancredi, que pren Clorinda per un home,
vol mesurar-se amb ella amb les armes.
Ella, caminant cap al cim de la muntanya
arriba a una altra porta, on es disposa a entrar.
Ell la persegueix amb tant ímpetu que,
abans d'agafar-la,
sent ressonar la seva armadura i, girant-se,

li crida: Tu que poses tan ardor a perseguir-me,
què em vols? Respon: La guerra i la mort.

Guerra i mort tindràs; digué ella, jo no rebutjo
donar-te-les si les cerques, i espero fermament.
Tancredi, veient el seu enemic a peu, no vol
fer servir el cavall i desmunta;
i empomen l'un i l'altre l'espasa esmolada,
i agusen el seu orgull i encenen la ira;

e vansi incontro a passi tardi e lenti

quai duo tori gelosi, e d'ira ardenti.

*Noite, che nel profondo oscuro seno
chiudesti e ne l'oblio fatto sì grande,
degne d'un chiaro sol, degne d'un pieno
teatro, opre sarian sì memorande!*

Piacciati ch'indi il traga, e'n bel sereno

alle future età lo spieghi, e mande.

*Viva la fama lor, e tra lor gloria
splenda del fosco tuo l'alta memoria.*

*Non schivar, non parar, non pur ritrarsi
voglion costor, né qui destrezza ha parte.
Non danno i colpi or finti, or pieni, or scarsi:
Toglie l'ombra e 'l furor l'uso de l'arte.*

*Odi le spade orribilmente urtarsi
a mezzo il ferro; e'l piè d'orma non parte;
sempre è il piè fermo, e la man sempre in moto,*

nè scende taglio in van, nè punta a vòto.

*L'onta irrita lo sdegno alla vendetta:
E la vendetta poi l'onta rinnova:
Onde sempre al ferir, sempre alla fretta
stimol novo s'aggiunge, e piaga nova.
D'or in or più si mesce, e più ristretta
si fa la pugna, e spada oprar non giova:
Dansi con pomi, e, infelloniti e crudi,
cozzan con gli elmi insieme e con gli scudi.*

*Tre volte il cavalier la donna stringe
con le robuste braccia: ed altre tante poi
da quei nodi tenaci ella si scinge;
nodi di fier nemico, e non d'amante.*

*Tornano al ferro: e l'un e l'altro il tinge
di molte sangue, e stanco ed anelante
e questi e quegli al fin pur si ritira,
e dopo lungo faticar respira.*

*L'un l'altro guarda, e del suo corpo esangue
sul pomo della spada appoggia il peso.*

Già de l'ultima stella il raggio langue

i avancen l'un cap a l'altre, a passos lents i
pausats
com dos toros gelosos i bullents d'ira.

Nit, que ocultes en la profunditat del teu si
i en l'oblit un acte tan il·lustre,
dignes no obstant de la claror del sol,
dignes d'un gran teatre, unes proeses tan
memorables!

Accepta que les traguem de l'ombra per
explicar-les
i que es faci la llum per a les generacions
futures.

Que visqui la seva fama i que el noble record
dels seus actes gloriosos resplendeixi de la
foscor.

Ni esquiven, ni s'aturen, ni reculen
colpegen sense prudència.

No són cops fingits, o plens, o escassos,
la foscor i el furor impedeixen l'art en el
combat.

Sent el xoc horrible de les espases
però no cedeixen terreny;
el peu roman ferm i la mà sempre en
moviment.

Cap cop no es dóna en va, ni cap punta cau
al buit.

L'afront empeny el menyspreu a la venjança:
i la venjança després anima l'afront:
es fereixen sense parar, sempre amb pressa,
es llancen de nou inflamats per nous motius.
Amb el temps la lluita es fa més intricada
i l'espasa no és convenient:
es colpegen amb el pom i, desencadenats
i cruels, amb els cascs i els escuts.

Tres cops el cavaller estreny la dama
amb els seus braços poderosos: i tres cops
ella es deslliura d'aquesta abraçada tenaç;
abraçada d'un enemic orgullós i no d'un
amant.

Reprenen l'espasa i tots dos vessen la sang,
i després cansats i afeblits
finalment s'allunyen,
per reprendre l'alè després del llarg esforç.

Es miren tots dos, recolzant sobre el pom de
l'espasa
el pes del seu cos exsangüe.
Del darrer estel ja llangueix l'última llum

sul primo albór ch'è in oriente acceso.

Vede Tancredi in maggior copia il sangue

*del suo nemico, e sè non tanto offeso.
Ne gode, e insuperbisce. Oh nostra folle*

*mente, ch'ogn'aura di fortuna estolle!
Misero, di che godi? oh quanto mesti*

*fiano i trionfi, ed infelice il vanto!
Gli occhi tuoi pagheran (se in vita resti)
di quel sangue ogni stilla un mar di
pianto.*

*Così tacendo e rimirando, questi
sanguinosi guerrier cessaro alquanto.
Ruppe il silenzio al fin Tancredi, e disse,
perchè il suo nome a lui l'altro scoprisse:*

*—Nostra sventura è ben che qui s'impieghi
tanto valor, dove silenzio il copra.
Ma poi chè sorte rea vien che ci neghi*

e lode, e testimon degni de l'opra:

Pregoti (se fra l'arme han loco i preghi)

*che 'l tuo nome e 'l tuo stato a me tu scopra:
Accio ch'io sappia o vinto, o vincitore,
chi la mia morte, o la vittoria onore.*

*Risponse la feroce: Indarno chiedi
Quel c'ho per uso di non far palese.
Ma chiunque io mi sia, tu innanzi vedi
un di quei duo che la gran torre accese.
Arse di sdegno a quel parlar Tancredi:
E in mal punto il dicesti:
e'l tuo dir e 'l tacer di par m'alletta,
barbaro discortese, alla vendetta.*

*Torna l'ira nei cori, e gli trasporta,
benchè debili, in guerra a fera pugna;
u' l'arte in bando, u' già la forza è morta:
Ove in vece d'entrambi il furor pugna!
Oh che sanguigna e spaziosa porta
fa l'una e l'altra spada, ovunque giugna
ne l'arme e ne le carni! e se la vita
non esce, sdegno tienla al petto unita.*

*Ma ecco omai l'ora fatale è giunta
che 'l viver di Clorinda al suo fin deve.
Spinge egli il ferro nel bel sen di punta,*

i l'aurora dibuixa a orient els seus primers
focs.

Tancredi, veient el seu enemic vessar tanta
sang,
no es veu tan ferit.

S'infla d'orgull. Oh que insensat el nostre
esperit
de glorificar així tota ombra de fortuna!
Infeliç, de què t'alegres? Quines tristes
proeses!

Quina victòria funesta!

Els teus ulls pagaran (si romans amb vida)
cada gota d'aquesta sang amb un mar de
llàgrimes.

Callen, es miren, els guerrers amarats de
sang van interrompre un temps la lluita.
Per fi, Tancredi trencà el silenci, i digué,
perquè cadascú descobrís el nom de l'altre:

—Gran és el nostre infortuni de fer prova aquí
de tant valor, quan el silenci l'haurà de cobrir.
Però com que un destí advers ens nega les
lloances

i els testimonis dels quals aquesta proesa
seria digna:

et prego (si en el combat hi ha lloc per a la
pregària)

que em revelis el teu nom i naixement:
perquè jo sàpiga, vençut o vencedor, a qui dec
l'honor de la meva mort o de la meva victòria.

Respon la despietada: En va demanes,
el que solitàment no diria a un enemic.
Però sigui qui sigui, veus davant teu
un dels qui van incendiar la torre gran.
Sentint aquestes paraules Tancredi s'inflamà,
i en aquell mal punt li digué:
Les teves paraules i el teu silenci m'inciten,
bàrbar descortès, a la revenja.

La ira torna als seus cors i els transporta,
encara que dèbils, a la lluita;
on l'art llangueix i la força ja s'esgota:
al seu lloc regna el furor!
Ensangonats, coberts de ferides,
l'espasa de l'un perfora tota la carn de l'altre!
Si la vida no s'esvaeix,
és que la còlera la té lligada al seu pit.

Però arriba l'hora fatal
i la vida de Clorinda arriba a la fi.
Amb l'espasa, ell travessa el seu bell pit,

che vi s'immerge, e 'l sangue avido beve:

*E la veste, che d'or vago trapunta
le mammelle stringea tenera e leve,
l'empie d'un caldo fiume. Ella già sente
morirsi, e 'l piè le manca egro e languente.*

*Segue egli la vittoria, e la trafitta
vergine, minacciando, incalza e preme.
Ella, mentre cadea, la voce afflitta
movendo, disse le parole estreme:
Parole ch'a lei novo un spirto ditta;
spirto di fè, di carità, di speme:
Virtù ch'or Dio le infonde: e se rubella
in vita fu, la vòl in morte ancilla.*

*Amico hai vinto; io ti perdon: perdona
tu ancora, al corpo no che nulla pave,
a l'alma sì: deh! per lei prega, e dona*

*battesmo a me, ch'ogni mia colpa lave.
In queste voci languide risuona
un non so che di flebile e soave
ch'al cor gli scende, ed ogni sdegno amorza,*

e gli occhi a lagrimar gli invoglia e sforza.

Poco quindi lontan nel sen del monte

*scaturia, mormorando, un picciol rio.
Egli v'accorse, e l'elmo empì nel fonte,
e tornò mesto al grande uficio e pio.
Tremar sentì la man, mentre la fronte,
non conosciuta ancor sciolse e scoprìo.
La vide, la conobbe; e restò senza
e voce, e moto. Ah! vista! ah! conoscenza!*

*Non morì già; ché sue virtuti accolse
tutte in quel punto e in guardia al cor la mise,
e premendo il suo affanno, a dar si volse
vita con l'acqua a chi col ferro uccise.*

*Mentre egli il suon de' sacri detti sciolse,
colei di gioia trasmutossi, e rise;
E in atto di morir lieto e vivace
dir pareo: s'apre il cielo; io vado in pace.*

que s'hi enfonsa i es tenyeix de la sang que
vessa:

i la roba brodada d'or,
que cobreix tendrament el seu pit delicat,
s'inunda de sang. Ella sent acostar-se
la mort, el peu li falla, trontolla.

Perseguint la seva victòria, amenaça i
pressiona la verge ferida.
Ella, en caure, pronuncia d'una veu adolorida
les seves darreres paraules:
paraules dictades per un nou esperit;
esperit de fe, de caritat, d'esperança:
la virtut que Déu li infon: si en la vida
li fou rebel, en la mort li és serventa.

Amic, has vençut, et perdono: perdona
tu també, no el cos que ja no tem res,
sinó l'ànima: per gràcia, prega per ella i
dóna'm
el baptisme per esborrar tots els meus pecats.
En aquesta veu lànguida sona
un accent tan trist i suau
que el seu cor s'entendreix, i el menyspreu
decau,
i, malgrat ell, els ulls se li omplen de llàgrimes.

No lluny d'allà, de la profunditat de la
muntanya
s'escola murmurant un rierol.
Ell se n'adonà, omplí el seu elm a la font,
i tornà afligit al seu pietós ofici.
Sentí tremolar la mà mentre deslliurava i
despullava el front encara desconegut.
La veié, la reconegué; romangué sense
veu, sense moure's. Oh vista fatal! Oh
reconeixement funest!

No mor encara, reunint
totes les forces del seu cor.
I malgrat la violència del seu dolor, donà
mitjançant l'aigua la vida a la qui matà amb
la seva espasa.
Mentre pronuncià les paraules sagrades,
la transportà la joia i somrigué
i, en morir, semblà dir, feliç
i serena: "el cel s'obre, me'n vaig en pau".

—Tasta el Palau de la Música Catalana amb Singularis

Cafeteria del Foyer Menú EXPRES (Durant l'entreacte)

Preu per persona: 20 € (IVA inclòs)*
*Servei mínim per a 2 persones

- Embotits catalans i pa de coca amb tàrtar de tomàquet i oli d'oliva
- Assortiment de formatges amb melmelada, nous i torradetes
- Barquetes
- Trufa de xocolata

Maridatge Gramona (vi o cava)
Aigua natural amb o sense gas

Reserves:
Tel. 93 310 22 51
a/e: elisabet.valls@serunion.elior.com

Restaurant Mirador del Palau Menú PALAU 100 (Al finalitzar el concert)

Preu per persona: 28,50 € (IVA inclòs)

Plats de la nova carta gastronòmica
de temporada del xef Marc Joli:

- Pica-pica
- Plat principal (a escollir)
- Postres (a escollir)

Maridatge Gramona (vi o cava)
Aigua natural amb o sense gas

Reserves:
Tel. 93 315 20 86

Places limitades —Horari de reserves

De dilluns a divendres de 9.00 a 20.00 h
i fins a 2 hores abans de començar el concert.

PALAU
DE LA
MÚSICA
ORFEO
CATALÀ

SINGULARIS
El catering de autor

Biografies

Magdalena Kožená, mezzosoprano

Nascuda a Brno, estudià cant i piano al Conservatori de la seva ciutat i posteriorment a l'Acadèmia d'Interpretació Artística de Bratislava amb Eva Bláhová. Ha rebut diversos premis, tant al seu país com en l'àmbit internacional, que van culminar amb l'International Mozart Competition de Salzburg el 1995.

El 1999 signà contracte amb Deutsche Grammophon i tot seguit enregistrà un àlbum d'àries de Bach (Archiv). El 2001 gravà un recital amb cançons de compositors txecs (Dvořák, Janáček i Martinů) que rebé el Gramophone Solo Vocal Award. Artista de l'any 2004 per a «Gramophone», acumula nombrosos premis del màxim nivell, com l'Echo Award, Record Academy Prize i Diapason d'Or. Els seus darrers llançaments són *Prayer*, per a veu i orgue (2014), amb Christian Schmidt, i *Love and longing* (2012) amb la Berliner Philharmoniker i Sir Simon Rattle.

Ha treballat amb molts dels principals directors mundials (C. Abbado, P. Boulez, G. Dudamel, J. E. Gardiner, N. Harnoncourt, M. Janssons...), i amb els millors pianistes en recitals (D. Barenboim, M. Martineau, A. Schiff, M. Uchida...), actuant en sales de gran prestigi d'Europa i arreu. Gran coneixedora de les pràctiques historicistes, ha col·laborat també amb grups de referència en aquest àmbit, com els English Baroque Soloists, Il Giardino Armonico, Les Musiciens du Louvre, Le Concert d'Astrée... És igualment molt sol·licitada com a solista i ha cantat amb les filharmòniques Txeca, de Berlín i Viena, orquestres de Cleveland, Filadèlfia i Royal Concertgebouw, entre d'altres. Aquesta temporada 2015-16 ha participat en la gira de la Filharmònica de Viena amb *Dream of Gerontius* d'Elgar.

Debutà al Festival de Salzburg (2002) com a Zerlina i el 2013 interpretà el rol d'Idamante. I des del seu debut al Met (2003) cantant el Cherubino de *Le nozze di Figaro*, hi és convidada habitualment. També ha fet el paper principal de *Pelléas et Mélisande* de Debussy, Angelina (*La Cenerentola*, Rossini), Octavian (*Der Rosenkavalier*, R. Strauss), Carmen (del mateix títol de Bizet) i *Médée* de Charpentier, entre d'altres.

Enguany té previstos una sèrie de compromisos per tot Europa: recitals amb M. Uchida, música de cambra amb S. Rattle, concerts amb La Cetra i un gran espectacle: *Big band extravaganza*. Així mateix, *Pelléas et Mélisande* amb la Berliner Philharmoniker i la London Symphony Orchestra i Juliette de Martinů a l'Staatsoper de Berlín.

Magdalena Kožená va ser nomenada Chevalier de l'Ordre des Arts et des Lettres pel govern francès el 2003.

Andrea Marcon, director

Va néixer a Treviso (Itàlia), estudià a l'Schola Cantorum Basiliensis, i també amb Luigi Ferdinando Tagliavini, Hans van Nieuwkoop, Jesper Christensen, Harald Vogel i Ton Koopman.

Director artístic de La Cetra Barockorchester des del 2009, la seva vinculació es remunta al primer concert de la formació, i inclou projectes amb l'Schola Cantorum Basiliensis, com L'Orfeo de Monteverdi i l'Orlando furioso de Vivaldi al Theater Basel, centre on ha dirigit moltes produccions, la més recent de les quals Medée de Charpentier amb M. Kožená com a protagonista.

Després de fundar el Sonatori de la Gioiosa Marca el 1980 i la Venice Baroque Orchestra el 1997, actualment és reconegut com un dels directors més destacats del repertori barroc i clàssic. Des de la temporada 2012-13 també és director artístic de l'Orquesta Ciudad de Granada. Col·labora amb solistes de reconegut prestigi, com M. Kožená, A. Prohaska, C. Bartoli, P. Petibon, Ph. Jaroussky, G. Carmignola, V. Mullova i les germanes Labèque. Ha actuat al Royal Albert Hall (Proms) i al Barbican de Londres, Théâtre des Champs Élysées i Châtelet de París, Festival d'Ais de Provença, Concertgebouw d'Amsterdam, Philharmonie de Berlín, Tonhalle de Zuric, Palau de la Música Catalana, Musikverein i Konzerthaus de Viena, Lincoln Center i Carnegie Hall de Nova York, i en altres sales de Los Angeles, Boston i Tòquio.

Manté una estreta relació amb Deutsche Grammophon, i per al segell ha editat La Concordia de' pianeti d'A. Caldara, que restava pràcticament oblidada des de feia 300 anys. Ha rebut molts guardons pels seus enregistraments, com l'Edison Prize, Echo Klassik Award, Diapason d'Or i d'altres, com a premi per la seva tasca com a director d'orquestra, organista i clavecinista.

Ha impartit classes a conservatoris i universitats d'Amsterdam, Copenhaguen, Göteborg, Lió, Hamburg, Londres, Seül i Tòquio, i és professor de clavecí i orgue a l'Schola Cantorum Basiliensis des del 1997.

A més del seu compromís amb La Cetra, és igualment convidat habitualment a dirigir grans formacions simfòniques, com la Berliner Philharmoniker, Rundfunk-Sinfonieorchester de Berlín, DR Symfoniokerstret (Dinamarca) i la Symphonieorchester des Bayerischen Rundfunks. El 2015 va tornar al Festival d'Ais de Provença en una producció d'Alcina de Händel.

La Cetra Barockorchester

Formació fundada el 1999 per iniciativa del Dr. Peter Reidemeister, aleshores director de l'Schola Cantorum Basiliensis, ben aviat fou reconeguda internacionalment com un dels principals conjunts en la interpretació historicista. El seu nom, que fa referència a l'antiga lira o cítara, va ser adoptat del títol de la col·lecció de dotze concerts per a violí op. 9 d'Antonio Vivaldi que es va publicar per primer cop a Amsterdam el 1727.

La majoria dels seus músics són graduats per l'Schola Cantorum Basiliensis, centre de gran reputació en música antiga. L'estreta col·laboració amb el seu departament de recerca permet que el procés de programació i preparació musical estigui acompanyat dels més recents descobriments musicològics. Així, obres de Brescianello, Venturini o Paisiello han enriquit el repertori de l'orquestra, que abasta des de Monteverdi fins a les simfonies del Classicisme i el primer Romanticisme.

Des del 2009 el director artístic és Andrea Marcon, reconegut internacionalment com un dels directors del repertori barroc i el primer Classicisme més destacats, tot aportant un nou enfocament d'aquest ric i sovint oblidat repertori. Darrerament ha redescobert *La Concondi de' pianeti* d'A. Caldara, interpretat a Dortmund en concert per primer cop gairebé en 300 anys, actuació enregistrada per Deutsche Grammophon.

La Cetra treballa habitualment amb directors convidats, com J. Savall, R. Jacobs, A. Cremonesi o G. Leonhardt, a més de solistes com A. Scholl, V. Genaux, M. Kožená, P. Petibon o G. Carmignola. El repertori en determina la dimensió, que pot esdevenir un consort reduït o una gran orquestra amb cor i solistes. Així, el 2012 es va crear Cetra Vokalensemble, per iniciativa d'Andrea Marcon. El conjunt apareix sovint, tant amb l'orquestra en òperes i oratoris.

L'èxit esclatant de públic i crítica als principals festivals internacionals, a les sales de concerts més importants del continent, com també per mitjà de gran quantitat de retransmissions i àlbums, són testimoni de la brillantor de l'orquestra, la missió de la qual és donar vida a la música del passat amb un enfocament fresc, dinàmic i contemporani.

Ondřej Havelka, direcció d'escena

Jan Malíř

Nascut a Praga (1954), és fill del compositor S. Havelka i de l'actriu L. Havelková. Estudià interpretació a l'Acadèmia de les Arts Escèniques de Praga i després direcció escènica a l'Acadèmia Janáček a Brno i a l'Acadèmia de Praga.

Va treballar sis anys amb l'avantguardista companyia de teatre Studio Ypsilon. Ha destacat com a actor de cinema i televisió, guionista i director de televisió. Va escriure i codirigir el documental musical *Original Prague Syncopated Orchestra* (Rosa de Plata al Festival de Montreux 1991). Té una llarga llista de projectes: dos documentals televisius sobre Magdalena Kozena (1995 i 2008) i el llargmetratge biogràfic sobre l'actor Vlastimil Brodský (1999), entre d'altres. I el 2012 *A jewel of the Baroque*, sobre el teatre barroc de la ciutat de Český Krumlov.

Des del 1988, ha dirigit molts títols, també musicals: *La Caffeteria* (C. Goldoni), *Těhleten Manhattan* (inspirat en contes de W. Allen), *My fair Josephine* (basat en l'obra de V. Vančura), *Men Offside* (K. Poláček), *Saturnin* i *The crime in the Pacific train*.

Va debutar com a director d'òpera amb una producció de Martin Smolka i Jaroslav Dušek, *Nagano: ice hockey in opera* (Teatre Nacional de Praga, 2004), i després *La nívia venuda* d'Smetana (Òpera de Janáček, Teatre Nacional, Brno, 2006), un espectacle de ballet inspirat en el conte de fades de K. J. Erben *Rinxols d'or*, amb música de V. Franz (Teatre Nacional, Praga, 2006) i el programa doble *Gianni Schicchi* i *Pagliacci*, a més *La bohème*, *El ratpenat* de R. Strauss i *Els contes d'Hoffmann* de J. Offenbach.

El 2011 va dirigit una adaptació de l'òpera barroca *Dove è amore è gelosia* de G. Scarlatti, l'enregistrament televisiu de la qual va rebre el premi especial VIZE 97, el Premi de la Crítica i el Jahrespreis de l'Associació Alemanya de Crítics Discogràfics com a millor DVD del 2013. El mateix any va escriure i dirigit la versió cinematogràfica d'*Orfeo ed Euridice* de Gluck, amb B. Mehta en el paper principal. La seva darrera direcció operística ha estat *La petita guineu astuta* de L. Janáček (Teatre Nacional, Praga, 2014). El 2015 va coescriure i dirigit *El meu cor bateja a ritme de swing*. Aquest 2016 dirigitrà dues semiescenificacions per al Wigmore Hall de Londres i altres sales de concerts europees, amb M. Kozená.

PALAU
DE LA
MÚSICA
ORFEÓ
CATALÀ

Palau de la Música Catalana
C/ Palau de la Música, 4-6
08003 Barcelona
93 295 72 00

Troba'ns a:
www.palaumusica.cat

Propers concerts al Palau

Palau 100

Sala de Concerts

DIUMENGE, 20.03.16 - 20.30 h

Gerhild Romberger, mezzosoprano
Orfeó Català (dones) (Josep Vila i Casañas, director)
Cor Infantil de l'Orfeó Català (Glòria Coma i Pedrals, directora)
Budapest Festival Orchestra
Iván Fischer, director

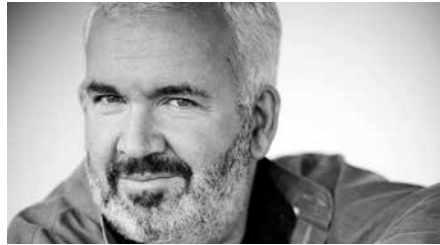
G. Mahler: *Simfonia núm. 3, en Re menor*

Preus: 15, 30, 40, 65 i 100 euros

Palau 100

Sala de Concerts

DIMARTS, 29.03.16 - 20.30 h

Chiara Skerath, soprano; **Helena Rasker**, mezzosoprano; **Felix Speer**, baix; **Nicolas Baldeyrou**, clarinet; **Cor de Cambra del Palau de la Música Catalana** (Josep Vila i Casañas, director); **Les Musiciens du Louvre**; **Marc Minkowski**, director

W. A. Mozart: *Gran Missa en Do menor, KV 427*
i Requiem, en Re menor, KV 626

Preus: 20, 35, 45, 75 i 125 euros

Palau 100 Piano

Sala de Concerts

DIJOUS, 31.03.16 - 20.30 h

Khatia Buniatishvili, piano

M. Ravel: *Gaspard de la nuit*
F. Liszt: *Reminiscence de 'Don Giovanni'*
F. Liszt: *Leggerezza*
F. Liszt: *Feux follets*
F. Liszt: *Campanella*
F. Liszt: *Grand galop chromatique*
Liszt-Horowitz: *Rhapsodie núm. 2*
I. Stravinsky: *Petruixka*

Preus: 15, 25 i 35 euros

Palau 100 Constel·lació

Sala de Concerts

DIVENDRES, 01.04.16 - 20.30 h

Anne-Sophie Mutter, violí i direcció
I Virtuosi

J. S. Bach: *Concert per a dos violins en Re menor, BWV 1043*
A. Previn: *Nonet*
A. Vivaldi: *Les quatre estacions*

Preus: 15, 30, 40, 65 i 100 euros